

VS. 38, 6. TS. 2, 4, 10, 3. Ait. Br. 2, 20. 3, 18. Çat. Br. 14, 2, 1, 21.

वृष्टिवात m. = वृष्टिमारुत HARIV. 3897.

वृष्टिर्नि adj. = वृष्टिनि TS. 4, 4, 10, 2. KĀṬH. 22, 8. Bez. gewisser Ishtakā TS. 5, 3, 1, 3. 10, 1. KĀṬH. 22, 6.

वृक्ष m. N. pr. eines Mannes Çāṅk. zu Bṛh. Âr. Up. 4, 1, 4 und Sā. zu Çat. Br. 14, 6, 10, 8. — Vgl. वार्क्ष.

वृक्षि UḡġVAL. zu UḡġDIS. 4, 49. 1) adj. (neutr. वृक्षि) so v. a. वृषन् gewaltig, männlich; m. Mann u. s. w.: यूथेन वृक्षिरेजति so v. a. Anführer des Haufens, Indra RV. 1, 10, 2. वज्र 8, 6, 6. शवस् 5, 35, 4. 8, 3, 10. पौंस्य 7, 23. = पाषाण्ड und चण्ड ÇABDAR. im ÇKDr. st. dessen fälschlich पाण्डव und चन्द्र MED. n. 28. heretical, heterodox, a heretic, a sectary; angry, passionate WILSON nach ÇABDĀRTHAK. — 2) m. SIDDH. K. 247, a, 1 v. u. a) Schafbock, Wiäder AK. 2, 9, 77. TRIK. 3, 3, 138. H. 1276. an. 2, 154. MED. HALĀJ. 2, 124. VS. 14, 9. TS. 2, 3, 7, 4. 5, 3, 1, 5. 7, 10, 1. वृक्षे स्तुका: ÇAT. Br. 3, 5, 18. KĀṬH. ÇR. 5, 4, 17. 9, 7, 4. °पाल DAÇAK. 97, 1 soll Kūhīrt bedeuten (वृक्षि = गो AGĀJA ebend. in d. N.). — b) pl. N. pr. eines Geschlechts (= पादव und माधव; तन्त्रियवैश्ययो: UḡġVAL.), zu denen auch Kṛṣṇa gehört, häufig mit den Andhaka zusammen genannt, TRIK. H. an. MED. P. 4, 1, 114. 6, 2, 34. वृक्षिनां वामुदेवो ऽस्मि sagt Kṛṣṇa BHAG. 10, 37. MBH. 1, 2432. 7000. 7963. 3, 15654. वृषणा-दृक्षय: सर्वे HARIV. 1898. 1907. KĀM. NĪTIS. 14, 62. Spr. 2235. 2630. RĪGĀ-TAR. 1, 66. VP. 418. BHĀG. P. 1, 3, 23. 8, 41. 11, 12. 9, 23, 29. Verz. d. Oxf. H. 40, a, 39. °वृद्धा: Ind. St. 2, 308. °पुर् MBH. 3, 12582. sg. als N. pr. verschiedener Fürsten HARIV. 1908. 2000. 2080. VP. 418. 422. 424. 417, N. 13. 2te Aufl. 4, 97. BHĀG. P. 9, 23, 28. 24, 3. 6. 7. 11. 14. Viṣṇu (Kṛṣṇa) so genannt TRIK. 1, 1, 29. Verz. d. Oxf. H. 190, b, 10. Çiva MBH. 14, 198. — c) Lichtstrahl HALĀJ. 1, 39. H. 99. Schol. (व्यक्षि). ÇABDĀRTHAK. bei WILSON. aus पृष्णि entstanden. — d) air or wind; Indra; Agni WILSON nach ÇABDĀRTHAK. — 3) n. N. eines Sāman Ind. St. 3, 237, b. — Vgl. वार्क्ष, वार्क्ष्य, वार्क्ष्य.

वृक्षिक m. N. pr. eines Mannes gaṇa शिवादि zu P. 4, 1, 112. — Vgl. वार्क्षिक.

वृक्षिर्गर्भ m. Bein. Kṛṣṇa's ÇKDr. angeblich nach Hār.

वृक्षिमन् (von वृक्षि) m. N. pr. eines Fürsten VP. 462. Verz. d. Oxf. H. 40, b, 11. fg. Verz. d. Cambr. H. 6.

वृक्षिय s. वृद्ध; वृक्षिवृद्ध s. u. वृक्षि 2) b) und vgl. वार्क्षिवृद्ध.

वृक्ष्य (von वृषन्) 1) adj. männlich, mächtig: शवस् RV. 8, 3, 8. VĀLAKH. 3, 10. — 2) n. a) Manneskraft, Muth, Macht RV. 1, 51, 7. 54, 8. प्र शत्रूणां वृक्ष्या रुज 102, 4. वृक्ष्येभि: समीका: 100, 1. 108, 5. 3, 46, 2. 4, 19, 20. 21, 2. विश्वमधत् वृक्ष्यम् 6, 8, 3. 8, 6, 31. 10, 44, 1. AV. 5, 4, 10. 6, 89, 1. KAUC. 68. — b) männliche Kraft so v. a. Potenz AV. 4, 4, 4. 5. 6, 138, 4.

वृक्ष्यावत् (von वृक्ष्य) adj. manneskräftig Nir. 10, 11. RV. 5, 83, 2. वृषभ 6, 22, 1. TS. 3, 5, 10, 2.

1. वृष्य (von वर्ष्) adj. = वर्ष्य P. 3, 1, 120. VOP. 26, 19.

2. वृष्य (von वृषन्, वृष) 1) adj. (f. घ्रा) auf die Potenz wirkend, der Potenz zuträglich (n. Aphrodisiacum RĪGĀN. im ÇKDr.) P. 5, 1, 7 nebst Vārtt. Suçr. 1, 167, 2. 174, 13. 178, 8. 203, 6. 2, 228, 12. VARĀH. BRH. S. 16, 28 (wo nach KERN mit der v. l. वृष्यान् st. मृष्टान् zu lesen ist). 104,

63. Verz. d. Oxf. H. 216, a, 10. KULL. zu M. 3, 49. BHĀVAPR. (s. u. कुण्ड-लिन् 3) b). अति° VARĀH. BRH. S. 76, 9. ऋ° Sūçr. 1, 179, 3. 187, 13. वृष्य als Beiw. Çiva's MBH. 12, 10372 wird von NILAK. durch धर्मवृद्धिकर्तृ (वृषो धर्मस्तत्र क्तिः) erklärt. — 2) m. Phaseolus radiatus Roxb. H. 1171. — 3) f. घ्रा = रुद्धिनामौषध RATNAM. im ÇKDr. = शतावरी und ग्रामलकी RĪGĀN. ebend.

वृष्यकन्दा f. eine best. Pflanze (deren Knolle auf die Potenz wirkt), = विदारी RĪGĀN. im ÇKDr.

वृष्यगन्धा f. eine best. Pflanze, = वृद्धारक ÇABDAR. im ÇKDr.

वृष्यगन्धिका f. eine best. Pflanze, = अतिबला RĪGĀN. im ÇKDr.

वृष्यता (von 2. वृष्य) f. Potenz, Zeugungskraft Verz. d. Oxf. H. 309, a, 25.

वृष्यवृक्षिका f. eine best. Pflanze, = विदारी RĪGĀN. im ÇKDr.

वेकट 1) m. = ज्ञातारूपय und मणिकार H. an. 3, 171. = वैकटिका, मत्स्यभेद und युवन् MED. t. 51. = विद्वषक ÇABDAR. im ÇKDr. — 2) interj. अद्भुते TRIK. 3, 4, 1.

वेत्, वेत्तयति (दर्शने) DHĀTUP. 38, 84, b. — Vgl. वेत्तण und वेत्त.

वेत्तण n. = अवेत्तण M. 9, 11, v. l.; vgl. KULL.

वेग (von 1. विञ्) m. parox. im AV., oxyt. nach gaṇa उञ्कादि zu P. 6, 1, 160. am Ende eines adj. comp. f. घ्रा. 1) schnellende Bewegung, Ruck, z. B. des Erdbebens AV. 12, 1, 18. तिपत्येकेन वेगेन पञ्च बाणशतानि य: MBH. 3, 1018. दृष्टे चित्तेप सर्वप्राणेन वेगत: R. 2, 32, 36. — 2) Andrang: तेषामापततां वेग: करिषां दु:सहो ऽभवत् MBH. 3, 2540. BHĀG. P. 4, 4, 82. यो हि शत्रोर्विवृद्धस्य पूर्व न सक्ते वेगम् MBH. 12, 4207. 3, 676. चकार हनुमान्वेगे तेषु रत्नसु विस्मयम् R. 5, 40, 11. Andrang, Schwall (des Wassers, der Fluth), starke Strömung; = प्रवाह AK. 3, 4, 8, 21. H. an. 2, 49. MED. g. 24. = जलोत्तेप TRIK. 3, 3, 70. — AV. 4, 15, 3. बहूर्मि° R. 2, 52, 75. 59, 29. मरुवेग: समुद्र ख्व पर्वणि 80, 4. मरुतेवाम्बुवेगेन 103, 3. Suçr. 2, 403, 17. fg. सेतो° Spr. 4787. नदी वेगेन प्रुध्यति M. 5, 108. Spr. 4637. ÇVETĀÇV. Up. 1, 5. यथा नदीनां बह्वो ऽम्बुवेगा: BHAG. 11, 28. मरुवेगा नदी MBH. 6, 2519. 4716. 7, 6907. R. 4, 8, 18. 14, 7. Spr. (II) 599. 1700. (I) 1403. 2684. ÇĀK. 21, 20. BHĀG. P. 5, 17, 7. starker Erguss von Thränen: अश्रुवेगै: R. 2, 40, 47. 59, 16. 31. 60, 4. 4, 5, 17. 8, 18. fg. 6, 21, 27. — 3) heftige —, schnelle Bewegung, Ungestüm, Geschwindigkeit, Hast AK. H. 494. H. an. MED. HALĀJ. 2, 288. des Windes Spr. (II) 363. R. 1, 54, 6. 2, 40, 17. 41, 12. 43, 30. 60, 16. R. GORR. 2, 52, 24. 3, 72, 8. 79, 31. R. t. 1, 22. 24. MĀLATI. 127, 12. VARĀH. BRH. S. 2, 4. 25, 5. KATHĀS. 26, 12. von der heftigen und schnellen Bewegung geschwungener oder geworfener Waffen: गद्या भीमवेगया MBH. 1, 558. 3, 1942. 16380. अवार्यवेगा गदा R. 3, 35, 45. गद्योहवेगया BHĀG. P. 7, 8. 25. मरुवेगमस्त्रम् R. 3, 35, 46. अविषक्त° (बाण) KIR. 13, 24. HALĀJ. 2, 315. ऊर्ह° MBH. 1, 5882. R. 5, 3, 42. पाद° Spr. (II) 3014. भुज° MBH. 1, 5875. वेगेन प्रहितं बाहुम् 6000. रथस्य ÇĀK. 5, 13. 7, 22. VIKR. 6, 6. °संपन्नैर्कृपै: R. 2, 26, 15. 93, 14. KATHĀS. 18, 89. 103. 393. BHĀG. P. 4, 12, 38. श्येन° 7, 8, 28. वृद्ध° VARĀH. BRH. S. 27, 6. सु° (v. l. सुवेष) KĀM. NĪTIS. 7, 36. सुमरुवेगा सौदामनी R. 6, 80, 24. वेगावतरण ÇĀK. 99, 7. समद्रवत् वेगेन MBH. 3, 2539. R. 1, 54, 5. 2, 34, 17. 68, 15. 3, 50, 7. 73, 6. PĀNĒAR. 1, 4. 62. PRAB. 67, 1. धावन्ततो ऽतिवेगेन RĪGĀ-TAR. 3, 406. खमुत्पतत् वेगत: KATHĀS. 61, 63. fg. PĀNĒAT. 237, 17. अतिवेगतस् ÇĀRṆG. SĀMĤ. 3, 11, 32.